

aardgasverj: een goed idee maar... Hoe legitiem vinden burgers beleid keuzes in de warmtetransitie (27/8/24). **een goed idee maar** ①

- 2050: woningen beter geïsoleerd + niet meer verwarmd met aardgas. gemeenten spelen een belangrijke rol \Rightarrow hoe legitiem wordt het beleid ervaren?

conclusies

- burgers onderschrijven het belang van gasverj verwarren.
 - 88% wil minder afhankelijk zijn van andere landen.
 - 76% vindt het een belangrijk probleem \Rightarrow klimaatverandering.
 - vrijheid bij het kiezen van een warmteoplossing + beperkte rol voor commerciële bedrijven. **keuzevrijheid**
- sceptisch over de uitwerking.
 - lage vertrouwen in overheid als het om klimaat gaat.
 - inconsistente klimaatbeleid. **overheid** :-(
 - 40% voelt zich niet goed vertegenwoordigd door gemeenteraad.
 - 54% vindt niet dat gemeente zou wegen beslissen of gasnet weg moet.

- 2,000 respondenten. scenario's met fictieve keuzes.

- betaalbaarheid + eerlijke verdeling \Rightarrow doorslaggevend.
 - verwachting duur + onzeker \Rightarrow niet eerlijke verdeling.
 - wijfplannen meer legitiem als kosten collectief verdeeld worden en er rekening wordt gehouden met draagkracht.

- invloed willen hebben op wijfplannen + eerlijke informatie over onzekerheden.
 - mening niet zo belangrijk als die van deskundigen.
 - plan meer legitiem als 70% instemt (meer dan raad).
 - belangrijk om te wegen afwijzen.

- gemeenten kunnen betaalbaarheid + eerlijke verdeling niet borgen. **gemeenten beperkt invloed op betaalbaarheid.**
 - geen invloed op kosten verschillen tussen wijken.
 - geen garanties over warmteprijzen in de toekomst.
 - niet de middelen om de overstapkosten te verdelen.
 - als niet betaalbaar geeft 30-50% aan te protesteren.
 - is informatie/participatie niet overleken komen met wat burgers legitiem vinden \rightarrow protestante \rightarrow 65-85%

- Burgers verwachten een grotere rol van het egi.

- Ondanks lage vertrouwen willen ze regie, uitzeying en eenlyke kostenverdeling. **Lage vertrouwen maar toch regie.**
- draagkracht moet meespelen. **Utzeying + kosten verdeling**
- Collectieve voordelen op de lange-termijn moeten samengaan met individuele voordelen op korte termijn.
- consistente beleid over langere periode.

Bermdingen:

- Inrijpende consequenties: wanneer aan nieuwe apparatus, overgangs-fase -> hinder (straten open). onzekerheid.

Onderzoek naar ervaren legitimiteit. **Definitie!**

u bij de uitvoering van inrijpend beleid is maatschappelijke acceptatie een belangrijke voorwaarde. welke waarden zijn belangrijk. **meerel aanvaarbaar**

Legitimiteit beleid (definitie): vrijwillige acceptatie van beleid op grond van algemeen belang. Legitimiteit is in overeenstemming met het recht en de burger erkent het gezag vd overheid als beleidsmaker.

- welke afwegingen, versluten en voorkeuren.
- **beleid:** niet alleen officiële besluiten maar ook de manier waarop het wordt uitgevoerd. (rijt + gemeente). Dus ook regulering tusschen en inspraak procedures.

Beleid +

- steekproef: 2034 burgers + gesprekken in 5 focusgroepen.
- groep die de aanleiding voor het beleid afwijst is klein.
- meer dan de helft niet eens met stellingen als "de overheid infermaat open, zonder nfeerwate acties te houden".
- "om te onderzoeken wie burgers rekenen tot de groep die het zett niet kan betalen is vervolgonderzoek nodig". Niet alleen burgers met lage inkomens.

Figuur 1 bij 10: effecten van beleidskeuzen op ervaren legitimiteit in scenario's. Geen idee hoe je dit moet lezen.

- veelke meest legitim:**
 - er komen wr, ind. eigenaren. **Meest legitim**
 - bewenen water het plan zelf. **legitim**
 - 8 jaar de tijd om over te stappen.
 - prijs waarde in alle wijke hetzelfde.
 - waardeprijs zeer.
 - Overheid betaalt de overstapkosten.

2034 burgers + 5 focusgroepen

- toch " net als de rijksoverheid deugt de burger dat de gemeente beter in staat is de lokale context mee te nemen.
- Toch: liever rijksoverheid voor rinden van oplossing voor kostenverdeling.
- inconsistent: wel/niet afbouwen solderen. Gelyktijdig structureren WP + WN. wat moet ik doen als cv stuk W.
- logica in beleid: streven naar efficiëntie, voorkomen van free-rider, waarde gehecht aan ruimte voor experimenteren en vrije ind. technische keuze. Het resultaat van al deze logica's wordt niet in alle gevallen door burgers als consistent ervaren.
- adremere betaalbaarheid: burgers weten vaak niet eens van het bestaan van regelingen. PAW > korten weg en alnog veel weerstand.

Interactie met burgers:

- uit empirisch onderzoek blijkt dat ^{bij} het communiceren van onzekerheden geen sterke daling van het vertrouwen plaatsvindt in de boodschap of boodschapper.
- gevoel dat het maatschappelijke debat over beslisbare alternatieve technieken onvoldoende gevoerd is.
- met individuele burgers het gesprek aangaan & vraagt pres.
- nationaal burgerberaad over klimaat.
- verschillen gemeente kan het niet voor iedereen goed doen.
- Luisteren naar de welwillende enthousiaste burger (die zit vaak aan tafel). Kan anderen mobiliseren en enthousiasmeren. Middengroep kan namelijk nog van gedachten veranderen.
- > gemeenten moeten transparant over afwegingen communiceren. (figuur 1.2 -> 22).

Legitimiteit: Al 50 jaar onderzoek naar. onderscheid: input-output legitimiteit - **Welke types legitimiteit?**

- input legitimiteit: representert de overheid de wil vd bevolking? sluiten de doelen + middelen op gedeele normen & waarden vd bevolking. Vertrouw je de wethouder of heeft ie eigen belangen.
- procedurale legitimiteit: juiste procedure, rechtvaardig + eegvuldig. Hoe werd je behandeld? Inspraak, explicite weging.
- output legitimiteit: lost het collectieve problemen op en vergroot het welvaart?

oorsprong warmtetransitie beleid.

- akkoord rijks
- klimaatakkoord → gemeentes → TVW → warmteprogramma.
- startanalyse op wijk niveau.
- uitvoeringsplan.
- WCW / WGTW ⇒ gemeenten moeten rekening houden met de betaalbaarheid van de geleverde warmte.
- gebiedsgerichte aanpak warmtetransitie → NPLV / NPLW + NIP.
- Individuele aanpak (2,5 m² isoleren + (hybride) WP) ⇒ WF, FSD, SVVE, SAH. Nieuwe normen verwarmingsinstallaties per 2026. Al heeft de nieuwe regering besloten in hooflijnenakkoord dit terug te draaien.

Uitleg type legitimiteit

Input legitimiteit: comfortabeler, schoner, minder afhankelijk van fossiele energie
 Gemeenteraad / Tweede kamer. Gemeenteraadleden wonen in zelfde stad.

proces in fase → gemeentes krijgen hulp van NPLW.
 Ambtelijke documenten, mocht te vinden. Inspaakmomenten.
 vroeg inspreken → nog te veel onduidelijk.
Responsiviteit: rekening houden met verschillen (woonsituaties, inkomensafhankelijk).

participatie: "klimaatakkoord → iedereen die dat wil moet kunnen participeren". Hebben mensen tijd? Is het niet te complex?

Wat is participatie?
 wettelijke regeling voor inspraak.

Rechtszekerheid: warmtewet, ACH. WGTW → keuze vrijheid.

Output legitimiteit effectiviteit + efficiëntie. Daarom via de gemeenteregie berekende laagste nationale kosten niet altijd overeen met de laagste eindgebruikerskosten. Burger ervaren het niet per se als efficiënt. Neveneffecten → bijv gebied warmtepomp.
 "in onze analyse kader vallen neveneffecten ook onder het legitimiteitscriterium effectiviteit".

Distributieve rechtvaardigheid Hoe worden lasten en lasten verdeeld. welke rechtvaardigheidsprincipe is het belangrijkst:

- "eigen verantwoordelijkheid"
- "sterkste schouder zwaarste lasten"
- "niemand doet het ijs zakken"

verdeling van eigendomschap (publiek/privaat).

Transparantie: toegankelijkheid, inzichtelijkheid en begripelijkheid van de beleidsresultaten. Hoe worden tarieven precies berekend? Tarieven verhoogd na oorlog in Oekraïne → waar zijn de kosten echt geslagen? Nieuwe wvw → meer transparantie ook bleef.

Methodologie

Methodologie blz. 32 voorlezen.

Beleidsanalyse. 2 wijken → data verzameld (hoe ervaren burgers legitimiteit van het aardgasbeleid).

Kwantitatief onderzoek: Survey onder de NL bevolking + onder bewoners in 3 tal gebieden die al verder in een tijdje zitten.

Steekproef van 4151 mensen → remixdata 2014 hebben het ingevuld.

Respondenten: man/vrouw/leeftijd/huishoudgrootte/opleiding en eraast NLS populatie 14% (2022) → 1/3 uit aardgas!

Waarom nog weinig wijken in NL aardgasvrij zijn, zullen er in deze steekproef weinig respondenten met een persoonlijke ervaring?

Overvecht, waters/polders in Houten (15 resp 18%).

(9% uit genodigden heeft deelgenomen) (figuur 2.3 is zeer overbodig).

Een vraag om legitimiteit van het beleid om woningen aardgasvrij te maken in het algemeen te beoordelen. "vindt u het aanvaardbaar dat gemeenten plannen maken om woningen zonder aardgas te gaan verwarmen?"

Hoofdvraag

u er is gekozen voor een 5-punts aanvaardbaarheidschaal [23]

proces en output → omdat vele geen ervaring hebben is dit met vignette experiment gedaan. je krijgt een hypothetische situatie ter beoordeling. Blz 38 voorbeeld scenario's.

"hoe aanvaardbaar vindt u dit plan. Denk daarbij aan wat het beste is voor iedereen" ⇒ 7,2 gemiddeld (beoordeling RES beleid was 7.5)

+ 4 focwgroepen ⇒ gesprek aan de hand van een leidraad.

Focwgroepen

legitimiteit beleid: wijk is aardgasvrij veel hoger (8,5-9) dan "er is geen plan of plan is zo goed als af (6,7!).

INPUT

- waarom? + eindigheid gasvoorraad
- + milieu
- + niet doorschuiven
- aandacht voor kwestbare

- mensen die al geïnvesteerd hebben.
- klein landje.

- gaat te snel - gaat te langzaam - onrealistische doelen. ⑥
- te weinig tussenliggende informatie.
- geen heel scherp onderscheid tussen algemene belang en ind. belang.
- geen significant verschil qua vertrouwen in de overheid tussen landelijk en stedelijk. wel bij mensen die mogelijk rond komen.
- Geen verschil tussen verschillende overheden. Daarom is mislukken verschil tussen landelijk en stedelijk weggevalten.
- salderingsregeling → tegenstrijdig beleid.

• Inhoudelijk

- Hoewel daar bijna alle deelnemers in focus groepen als noodzaak gezien → kanttekeningen. weinig vertrouwen in effectiviteit + efficiëntie van de uitvoering. plannen amper concreet.
- overwegend negatief over rol gemeenten.
- gemeente mag een strevende rol krijgen maar alleen als ze de belangen van de bewoners goed kent. Gezocht ambtenaar + contactpersoon.
- wel string en keuzes maken (eind blz 52).

• representatie

- 56% voelt zich ten minste een beetje vertegenwoordigd door bewoners die meedelen.
- rurale gebieden → voelen zich beter vertegenwoordigd door de gemeente dan in de stad.

protestintenties.

Hoe ziet een legitiem plan eruit?

- methode: 5 scenario's met een mogelijke invulling van een wijkplan waarin 12 zinsdelen werden gevraagd. uit de resultaten blijkt te allemaal van invloed te zijn voor de beoordeling van legitimiteit.
- meest legitiem → score 7,8 ⇒ protestintentie 10-21%
minst 3,6. En de vraag voorgelegd of men zou gaan protesteren als dat scenario daadwerkelijk uitgevoerd zou worden.
- derde scenario ⇒ alle zinsdelen die men belangrijk vindt behalve de kosten aspecten. kosten voor niemand betaald, prijs onzeker + verschil per wijk.
⇒ belang van betaalbaarheid en eerlijke verdeling

Quote blz 55...

- 37% van de variaties in scores ⇒ door persoonlijke kenmerken (opleiding, leeftijd, geld, al aardsvaary).
- 63% door beleidskenmerken.

bespreken hoogst / laagst:

Laag: informatie als plan af is
 alleen aardgas vrij maken \Rightarrow minder belangrijk.
 zegt niets over ouderkerke den
 prijs ouderker
 overheid betaalt voor niemand.

**LAGE Legitimi-
teit.**

- eigenaarschap van waarde: technisch ok maar wie is eigenaar?
 - warmtenet net zo acceptabel als WP maar dan eigendom WN \rightarrow gemeente, WP \rightarrow eigenaren. Nipke meerderheid \rightarrow een beste ^{aan} goed idee.
 Maar wel meer verschuilen: WP \rightarrow meer isoleren + elektriciteit kopen + ^{lage} bouwever.
 - Ruime meerderheid \Rightarrow vooral uitstellen tot technisch beter is.
 - 58% wil eerst zien dat de technieken bij elkaar goed werken voordat zij zelf willen overstappen.
 - 2 van de 5 focus groepen \Rightarrow liever nutsbedrijf als eigenaar (bijv netbeheerder, maar ook geen commercieel bedrijf).

WATERLOO en keen.

- alternatieve verwarmings technieken: "aantal deelnemers" wil graag naar alternatieven kijken \Rightarrow waterloof of keeneeye. "One size fits all".
 Meer een bewijs dat men te weinig is meegenomen of niet goed maatschappelijk bespreken.

Citaten "ik zou puur naar kerneyeze gaan en daarmee het probleem oplossen". "als we kijken naar de landen om ons heen: de kinken hebben nog steeds 2 achterpoten en twee voorbenen". (by 59)

VOET NOOT

- proces en inspraak
 ophe 1: gemeente maakt het plan en vraagt regelmatig de mening van bewoners / ophe 2: bewoners maken het plan en gemeente helpt.
 \rightarrow bijna in gelijke mate gezien als meer legitime ophe dan achteraf informeren.
 Lieve: 70% is het samee eens dan de gemeenteraad is het samee eens.
 - belangrijk voor vertrouwen in de uitvoering \rightarrow niet voorgenomen plannen verstoren. Moet wel een keuze te maken zijn.
 Maar ook niet groots en te open anders duurt het weer te lang.
 • wie neemt het initiatief om te informeren. +/- 50% vragen over hoe en wat maar ook niet zelf uitgezocht. gemeente onzichtbaar en weinig doortastend.

- wenig proactiviteit over en weer.
- Maar goede ervaringen uit minder stedelijk gebied: voorlichting, informatie plekken, avonden.

Proces: weinig proactiviteit over en weer.

informatie over onzekerheden

- Burgers zien het als transparantie als ze van de gemeente horen dat dingen niet duidelijk zijn.
- ook toegewezen fouten.
- huiseigenaren ook belofte aan regelmatig contact om onzekerheid: wel / geen nieuwe cv ketel.

• **effectiviteit en efficiëntie**: overstap tijd speelt iets mee → 8 jaar om over te stappen voelt legitimerend dan 3 jaar.

• mate van keuzevrijheid is belangrijk ook al betekent dat de kosten hoger worden (verschillende opties naast elkaar verhoogt de kosten).
Keuze is dus belangrijk! ook al wordt het hierdoor minder efficiënt.

↳ in de focus groepen wel veel aandacht voor lage kosten. Maar dwang stuit mensen tegen de baai. Plus dat uitgangssituatie verschilt: al geïnvesteerd of laag verbruik.

Toch in focus groepen, ondanks gevoeligheid voor collectieve dwang → uiteindelijk komt zo laag mogelijke kosten als prioriteit → algemeen belang.

Belangrijk!

Paar x vergelijking met water-levering, ook geen keuze.

verdeling van kosten.

- **verdeling van kosten** op basis van rechtvaardigheid:
 - 1 naar eigen verantwoordelijkheid (niemand)
 - 2 naar draagkracht
 - 3 naar collectief belang (redenen).

↳ meer legitimiteit in optie 3 of tenminste 2.
Maar dan zijn de kosten niet weg → moeten alsnog worden opgebracht.
(bleek uit de focus groepen).
Het verdeling via inkomensbelasting of wo-z waarde meest eerlijke oplossing, of verdiscouteren aansluiting via energierekening.

• Niet aanvaardbaar dat er verschillen zijn tussen wijkprijzen tussen wijken. Enig kosten acceptabel maar niet hele bedragen.

• onzekerheid over prijs vd warmte weest zwaar.

verschillen tussen wijken.

ervaren legitimiteit in overvecht en Houten → concrete ervaring.
 * Overvecht → heetgas weg. Blokverwarming wordt warmeret. 9% ingevuld.
 - positiever dan in de steekproef. (zal menen!)
 → waren de respondenten representatief. Sociaal economisch hoger dan gem.

Overvecht! 90 respondenten.

- vertrouwen in overvecht hoger / oordeel over reputatie legitimiteit hoger.
liever 3 jaar de tijd dan 8.
liever rat voor de gemeente.
 April 2024 → proces stilgelegd door hoge kosten.

* Houten Zuyken → eerste die als eerst aandringt moet worden en
 eerste die erop zal volgen. Polders (1) → beduidend lager.
 weinig vertrouwen in de beschikbare warmteoplossing + lokale uitvoering
 - ouderen met minder goede sociaal economische uitgangspunten.
 - 63 respondenten. weinig jongeren en vrouwen.

Als het loopt denkt men anders.

Conclusie: wellicht dat men anders gaat denken als het proces
 goed doorlopen is. Andere fase dan wanneer het gauw op je dak
 valt.

CONCLUSIE:

① In welke mate aanvaardden burgers
 het idee dat de overheid beleid maakt.
 beantwoording op de zwaarte vragen: burgers kunnen zich grotendeels vinden
 in redenen om wijken aardgasvrij te maken.
 - 88% wil minder afhankelijk zijn. 77% denkt dat het gaat helpen.
 - 76% vindt klimaatverandering belangrijk. 65% denkt dat het
 gaat helpen

② concreteering → grote zagen + uitvoering (aankoopkosten, energiekosten,
 teugverdieping, haalbaarheid).

② Hoe beïnvloedt de verduurzaming van het beleid het oordeel over legitimiteit?
 meer legitimiteit als de overstap kosten worden gedeeld, vooral zeker-
 heid over de prijs en niet al te grote verschil tussen wijken.
 + mogelijkheid om af te wijken + invloed op besluitvorming +
 transparante informatie over zekerheden. keuze van oplossing
 minder belangrijk dan wie eigenaar is. publieke eigenaar = meer
 legitimiteit.

③ verschuiven in hoe men rechtvaardigheid ervaart:
 schijninvloed, of kosten moeten dragen, of mensen die niet
 rend kunnen komen.

QUOTE

④ keuze vrijheid belangrijk. Maar ook de laagste kosten.
 " Af werping wordt ook als boitengewoon
lastig ervaren "

3) Derde vraag welke verschillen tussen mensen speelt en rol. (10)
financiële omslag (maar hoe verklaar je dan overvecht?).

Dus hoe legitem is het huidige aardgas vrijbeleid → verschilt sterk van wat de gem. burger legitem vindt.

- meer
- kosten overstap liggen grotendeels bij gebouw-eigenaren.
 - onduidelijkheid over de warmteprijs.
 - prijs verschillen tussen wijken.
 - gemeente heeft daar allemaal beperkt invloed op.

- meer over: aan
- publieke waardenbelang.
 - keuze vrijheid.

Huidig beleid

• Beleids implicaties: • Burgers hebben behoefte aan regieral (herkenbaar) van de Rijksoverheid. • Beleid minder inconsistent.

• vaker inzetten op een aanpak waarbij de collectieve voordelen voor de LT samen gaan met individuele voordelen op de korte termijn. TJA!

- lever de overstap collectief voordelen.
- "woonlasten neutraliteit" en "laagste maatschappelijke kosten" zeggen mensen niets.
- zekerheid blijft na de overstap.
- periodieke informatie over planning en voortgang maar ook inhoudelijk en over zekerheden.

Bereuschat 24/04/2024. De keuze voor warmtenetten of andere warmte oplossingen. vertenuing van conflicterende belangen tussen het individu en de maatschappij.

Tweeroetes: • collectief waarbij hele systemen zich binnen het project terug moet verdienen. Markt partijen → vallopprisico. deel van afbreukrisico's op gemeenten + bestuurders.

• individueel: iedereen zelf verantwoordelijk maar niet zo individueel als het lijkt van netvertwaring → gesocialiseerd. Maatschappelijke kosten zijn verborgen.

→ ongelijke speelveld leidt tot multiplicatie kans voor all-electric. **wie?**
aangevraagd door: NVD E, EBN, Bouwend NL en sted.m.
→ casus (Den Haag) kosten maatschappij, bewoners + uitvoerbaarheid.

vergelijking warmtenet en all electric w/p met CV ketel → 3 of 4 derde (11)

1. nationale meerkosten ⇒ voor de maatschappij als geheel
2. eindgebruikers kosten
3. uitvoerbaarheid ⇒ geschikt maken woning, bovengrondse impact, ondergrondse, erimkeberlag in woning, beschikbaarheid van arbeidskrachten, akoestisch + visuele beleving.

Uitvoerbaarheid.

Berekeningen zichtjaar 2030

ondergrondse, erimkeberlag in woning, beschikbaarheid van arbeidskrachten, akoestisch + visuele beleving.

Den Haag: hoogbouw + hoge dichtheid ⇒ HT/AT warmtenet. Eind 2023 → gemeente gestopt. onvoldoende perspectief op een rendabel project.

111,000 woningen in het gebied waarbij factou rekenende met 73,000 aansluitingen. 113 woningen vooraanslag. 1/4 → F, G label.

Den Haag

* Nationale kosten: Realiseren warmtebron, infra + installatie, + isolatie woningen. Maakt niets uit wie de kosten draagt. Meerkosten for aardgas (niet H2 of groen gas).

- warmtenet ⇒ nationale meerkosten van 75,000,000 per jaar. (730 per woning per jaar). **Nationale Kosten.**

- aannames: 100% van de gebouwen sluiten aan.

- 40% hoger bij individuele w/p, isolatie is een aandachtspunt. Bij warmtenet aannames isolatie tot label D.

All electric (b+)	⇒ 105 mln	for 75 warmtenet D+
	105 mln.	100 " B+

B/D

* Maatschappelijk voedsel verdwijnt potentieel als de woningen fase intrekken op isolatie.

* nationale kosten anders verdeeld per warmtestrategie. w/p ⇒ eigenaars (isolatie + aanschaf w/p). woningcoöperaties → verhuurders. warmtenet → ontwikkelaars van het net. aan huurders. maar deels doorberekend aan huurders.

* Eindgebruikerskosten: jaarelyse energiekosten m.m. besparing op energie-uitgaven.

aannames: vastrecht 967€ (incl BTW), BAK (0 euro), wis subsidie kostprijs + ipu NKDA.

Meerkosten per jaar:	91€ all electric (+ 8€ per maand)
	194€ warmtenet D+ (+ 16€ ")

Wis subsidie eeg belasting waar niet genoeg. Den Haag → 3,000 € per woning.

* 3 eigendoms situaties: eigenaar te wener → warmtenet
particuliere huurder → Niet veel verschil.
sociale huurder → few lagere eindgebruikerskosten.

(social huur akkoord ⇒ niet alles doorbelasten).

- warmtepomp voordeliger bij hoog energielabel.
- geen one size fits all. wel 5 woningtypes, 7 isolatieniveaus en 3 hoogtes van het gebouw (samenstelling getit + h/iden wel/niet thuis).
- prognoses voor 2030 hebben een onzekerheid \rightarrow bandbreedte eindgebruikerskosten bij all-electric $>$ warmtenetten. Afhankelijk van energieprijzen, wet/regelgeving enz.
- invloed van ETS 2 prijs. $\rightarrow -70 - +240$
- fluctuerende energieprijzen.
- WN \Rightarrow hoogste vastrecht is belangrijk.

veel mutatie

Leefbaarheid

- all electric: vergaand isoleren, traploosrijzen, ruimtegebruik in de woning, plaatsing buitenunit, akoestische + visuele beperking, netverzwaring.
- warmtenetten: verdere stations, overdrachtstation: ruimte + ondergrond (dieper graven, alle straten open). Geen akoestische + visuele pb.

Verdieping onderzoek \Rightarrow meer casussen (LT), nieuwe wis, nieuwe Staananalyse, verdeling huurders/verhuurders

Toelichting nationale kosten: incl de baten van energiebesparingen maar exclusief belastingen, heffingen en subsidies.

\neq maatschappelijke kosten waar je dan ook zou moeten kijken naar luchtvervuiling en verlies van natuur. \neq maatschappelijke kosten. gasnet verwijderen + gasaansluitingen wegheiden.

warmte distributiekand: voor mpandige distributie wordt een vast bedrag per aansluiting, plus de kosten van een afleveset. In grondgebonden woningen rekent PBL hier voor een lager bedrag per aansluiting dan in appartements. WAT? Blyss.

FOU!

Kosten van netverzwaring voor all electric \Rightarrow 2x 70 laag als de kosten in geval van WN.

back-up gasketel \Rightarrow inkoop gas. Hoe zit het met een e-boiler?

eindgebruikerskosten: stijging vastrecht 20% \rightarrow +170€ eindgebruikerskosten voor huishoudens op WN.

FD

val stroom met kortjaarilyke tot 40 miljard ingrijpende maatregelen nodig.

Aankomst van de handelingen: Schriftelijke kamervragen worden zo genoemd. Grinwis → antwoord KGG en VRO per zittingsjaar kamervraagnummer.

- kosten niveau in de studie Lager dan in de praktijk → waar observatie blijft staan. "kostenverdeling bij eindgebruiker is anders bij warmtenetten dan bij andere oplossingen".
- Complicerende factor: kosten voor netverzwaring niet enkel toe te rekenen aan de plaatsing van wtf (elektrische lading, zon op dak).
- Den Haag → niet door gegaan maar had vooral met imprijzen van risico's van walfardeboring na nieuwe wvw te maken.
 - wis + opbouw van publieke realisatiekracht.
- Ziet u de noodzaak om het maatschappelijk kostenvorderde van warmtenetten meer tot uitdrukking te laten komen in de eindverbruikerskosten.

Er spelen 2 zaken: 1) kwestie om eindgebruikerskosten te ophoeven dat de maatschappelijk gezien beste optie ook het meest aantrekkelijk is voor zo wel eigenaar als gebruiker van het gebouw. 2) kosten niveau dusdanig acceptabel dat het aantrekkelijk wordt om ervoor te kiezen.

- weardt kost + lager of duurder: geen structurele overrendementen in huidige situatie dus waarom zouden kosten dalen? vraag 5
 Maar ook 45-64° → voor eindgebruiker zullen dalen (Huh?)

- Antwoord 6: het kabinet onderzoekt de mogelijkheid om gebruikers te beschermen tegen excessief hoge kosten door een tariefplan niet in te voeren in de wvw middels een nota van wijziging.
- Wis budget opgehoogd van € 150 mln naar 400 mln €.
- Antwoord 10 → gemeenten maken warmte programma waarbij netbeheerders betrokken zijn om tot systeemkoppeling te komen. (humm is dat zo?).

- Antwoord 12 → IBO → is dit echt het antwoord op de vraag. Vraag gaat over infrakosten van warmtenetten socialiseren. IBO gaat over de socialisering van de elektriciteitsinfrastructuur (weardt feb 2025 opgeleverd). De mogelijkheid van prijsstabiliteit gebaseerd op netbelasting maakt onderdeel van een breder onderzoek van de netbeheerders naar alternatieve tarieven voor br.